

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Dato: 26. februar 2013
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Louise Black Mogensen
Sagsnr.: 2012-731-0018
Dok.: 686827

KOMMENTERET OVERSIGT

over

høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love

(Styrket indsats over for økonomisk kriminalitet)

1. Høringen

Et udkast til lovforslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, HK-Landsklubben Danmarks Domstole, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet i Danmark, HK-Landsklubben for Politiet, Datatilsynet, Det Kriminalpræventive Råd, Forbrugerombudsmanden, Advokatrådet, Danske Advokater, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Institut for Menneskerettigheder, Amnesty International, Retspolitisk Forening, Kriminalpolitisk Forening (KRIM), Retssikkerhedsfonden, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Auktionsholderforeningen, Boligselskabernes Landsforening, Børsmæglerforeningen, Danish Venture Capital and Private Equity Association, Danmarks Automobilforhandler Forening, Danmarks Fiskeindustri- og Eksportforening, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Dansk Aktionærforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Gallerisammenslutning, Dansk

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Industri, Dansk Investor Relations Forening – DIRF, Dansk Transport og Logistik, Danske Guldsmede og Urmagere, Danske Regioner, Danske Speditører, Den Danske Aktuarforening, Den Danske Finansanalytikerforening, Den Danske Fondsmæglerforening, Den Europæiske Centralbank (ECB), Eksportkreditfonden, Erhvervslejernes Landsorganisation, Finans og Leasing, Finansforbundet, Finansiell Stabilitet A/S, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Forbrugerrådet, Foreningen af J.A.K. Pengeinstitutter, Foreningen Danske Revisorer, Forsikring og Pension, Forsikringsmæglerforeningen i Danmark, Forsikringsmæglernes Branche-forening, FSR – danske revisorer, Garantifonden for indskydere og investorer, GXG Markets A/S, HORESTA, Håndværksrådet, Investeringsforeningsrådet, KL, Kuratorforeningen, Landbrug og Fødevarer, Lejernes Landsorganisation, Lokale Pengeinstitutter, NASDAQ OMX Copenhagen A/S, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Regionale Bankers Forening, Tekniq – Installatørernes Organisation, Voldgiftsinstituttet, Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed, VP Securities A/S og Western Union.

Justitsministeriet har modtaget høringsvar fra:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Det Kriminalpræventive Råd, Forbrugerombudsmanden, Advokatrådet, Danske Advokater, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Danmarks Nationalbank, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Investor Relations Forening – DIRF, Den Europæiske Centralbank (ECB), Finans og Leasing, Finansforbundet, Finansrådet, Forbrugerrådet, FSR – danske revisorer, Håndværksrådet, KL, Voldgiftsinstituttet og Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed.

Justitsministeriets kommentarer til høringsvarene er anført i kursiv.

2. Høringsvarene

2.1. Generelt

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Forbrugerombudsmanden, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Investor Relati-

ons Forening – DIRF, Forbrugerrådet, FSR – danske revisorer, KL og Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Det Kriminalpræventive Råd finder det positivt, at der med lovforslaget sættes fokus på indsatsen over for økonomisk kriminalitet. Økonomisk kriminalitet udgør et alvorligt samfundsmæssigt problem, som medfører store tab for staten og for de personer og virksomheder, der bliver ramt. Hertil kommer, at hvis borgerne oplever, at der ikke sættes ind over for personer og virksomheder, der begår forskellige former for økonomisk kriminalitet, kan det gå ud over borgernes retsbevidsthed.

Det Kriminalpræventive Råd anfører, at en effektiv indsats over for økonomisk kriminalitet forudsætter både strafskærpelser, udbyggede efterforskningsmetoder og ikke mindst, at disse indsatser suppleres med en omfattende kriminalpræventiv indsats. De foreslåede strafskærpelser og udvidede efterforskningsmuligheder bør derfor suppleres med forebyggende tiltag, for eksempel i form af oplysningskampagner, der sætter fokus på grænserne mellem lovlig og ulovlig økonomisk adfærd og efteruddannelse af medarbejdere i sårbare brancher.

Det Kriminalpræventive Råd oplyser, at rådet i den kommende tid vil se nærmere på forebyggelse af økonomisk kriminalitet.

Danske Advokater anfører, at lovforslaget overordnet er en fornuftig og ud fra en insolvensretlig tilgang tiltrængt start på en gennemgang og modernisering af regler om økonomisk kriminalitet.

Landsforeningen af Forsvarsadvokater bemærker, at de foreslåede ændringer er fremkommet efter dialog udelukkende med anklagemyndigheden, idet man ikke har fundet anledning til at behandle spørgsmålet hverken i Straffelovrådet eller Strafferetsplejeudvalget.

Dansk Erhverv er overordnet positiv over for de tiltag, som foreslås iværksat for at komme økonomisk kriminalitet til livs.

Dansk Industri anfører, at DI generelt kan støtte en styrket indsats over for økonomisk kriminalitet, men at det samtidig er vigtigt, at initiativerne tager balanceret hensyn til retssikkerheden.

DI finder, at der bør indføres en revisionsbestemmelse i lovforslaget med henblik på, at der efter f.eks. to eller tre år skal foretages en nærmere vurdering af effekten af de foreslåede initiativer.

Finans og Leasing anfører, at lovforslaget alene giver myndighederne værktøjer til at styrke indsatsen mod økonomisk kriminalitet, og at private aktører har lignende behov for at beskytte sig mod at indgå aftaler med kriminelle modparter. Finans og Leasing finder det derfor positivt, at spørgsmål om samarbejde med private aktører forventes at indgå i en nærmere analyse af politiets- og anklagemyndighedens behandling af sager om økonomisk kriminalitet, jf. pkt. 12 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Finansforbundet er enig i lovforslagets intentioner om at fokusere på indsatsen over for økonomisk kriminalitet.

Finansrådet byder forslaget og de muligheder, som de foreslåede ændringer medfører i forhold til at styrke indsatsen over for økonomisk kriminalitet, velkommen.

Håndværksrådet støtter den styrkede indsats over for økonomisk kriminalitet og har ingen indvendinger mod de fremsatte forslag til lovændringer.

Lovforslaget indeholder forslag om ændring af strafferammen for bestikelse, insiderhandel og kursmanipulation, indførelse af en mulighed for at få editionsplæg over for flere banker på baggrund af én kendelse, udvidelse af muligheden for at anvende hemmelig ransagning, indførelse af en mulighed for kortvarig spærring af et kontoindestående, forlængelse af forældelsesfristerne for strafansvaret for overtrædelse af en række erhvervslove, ændring af reglerne om forældelse af konfiskationskrav, ændring af reglerne om rettighedsfrakendelse og ændring af hvidvasklovens kontantforbud. Lovforslaget indeholder således primært forslag om ændringer, som supplerer eller styrker eksisterende bestemmelser om straf og efterforskningsmidler.

Hovedparten af forslagene til ændringer er udarbejdet efter drøftelse med Rigsadvokaten, og et udkast til lovforslaget har været sendt i høring hos en bred kreds af myndigheder og organisationer mv. Det er Justitsministeriets vurdering, at der henset til indholdet af de foreslåede ændringer ikke har været grundlag for at anmode Straffelovrådet eller Strafferetsplejeudval-

get om en udtalelse om de spørgsmål, som lovforslaget vedrører. Det bemærkes, at forslaget om ændring af reglerne om rettighedsfrakendelse skal ses i sammenhæng med lovforslaget om at indføre regler om konkurskarantæne (L 131), som bygger på Konkursrådets betænkning herom.

Justitsministeriet finder endvidere, at karakteren af de foreslåede ændringer ikke kan begrunde et forslag om en revisionsbestemmelse, dvs. en lovbestemmelse om, at justitsministeren om to eller tre år skal fremsætte lovforslag om revision af de foreslåede regler.

2.2. Strafferammerne for bestikkelse, insiderhandel og kursmanipulation

Advokatrådet bemærker, at rådet ikke udtaler sig om strafferammer, da strafferammer er et politisk valg. Advokatrådet bemærker dog samtidig, at der ikke ses angivet hverken begrundelse eller et behov for ændring af strafmaksimum ud over hensynet til en signalværdi, og at OECD har anbefalet at hæve strafferammen for bestikkelse.

Landsforeningen af Forsvarsadvokater bemærker, at en række af de foreslåede ændringer af strafferammer tilsyneladende sker på initiativ af mellemstatslige institutioner. Landsforeningen af Forsvarsadvokater er bekymret over den udvidede mulighed for at anvende agenter, som forslaget giver mulighed for. Efter foreningens opfattelse kan det tilsyneladende undertiden være svært for anklagemyndigheden at sige fra, når anklagemyndigheden samarbejder med udenlandske retshåndhævende myndigheder, der har en anden og mere afslappet indstilling til overtrædelse af bl.a. regler om provokationsforbud.

Dansk Erhverv anfører, at kursmanipulation, insiderhandel og bestikkelse er alvorlige lovovertrædelser, og at Dansk Erhverv derfor har forståelse for visse stramninger på sanktionssiden, men at forslaget næppe vil have en afskrækkende effekt.

Dansk Erhverv understreger samtidig, at det er af væsentlig betydning, at de øgede beføjelser for politiet som følge af forhøjelsen af strafmaksimum, ikke ændrer ved virksomhedernes retssikkerhed. Dansk Erhvervs lægger således stor vægt på, at de øgede efterforskningskridt alene bevilliges på grundlag af en fyldestgørende begæring til de relevante domstole.

Dansk Industri finder, at forslaget ikke indeholder klar dokumentation for behovet for at hæve strafferammerne, og at det er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt at indføre strammere sanktioner, hvis formålet alene er at skabe hjemmel til nye efterforskningsbeføjelser.

DI finder endvidere, at der bør udarbejdes en årlig oversigt over anvendelsen af de nye efterforskningsbeføjelser for at sikre gennemsigthed i forhold til brugen heraf.

Voldgiftsinstituttet anfører, at det fremgår af GRECO's tredje evalueringsrapport, som er omtalt i pkt. 2.1.6.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at der ikke foreligger statistik eller relevant retspraksis vedrørende overtrædelser af straffelovens § 304 a om bestikkelse af voldgiftsdommere, og at der heller ikke i øvrigt henvises til sådanne relevante sager i lovforslagets bemærkninger. Voldgiftsinstituttet tilføjer, at instituttet ikke har erfaringer med, at voldgiftsdommere, som er udpeget i instituttets regi, har modtaget eller er blevet tilbudt bestikkelse.

Uanset at bestikkelse af voldgiftsdommere så vidt vides ikke finder sted her i landet, har Voldgiftsinstituttet ikke indvendinger mod den foreslåede forhøjelse af strafferammen i straffelovens § 304 a.

Vedrørende forslaget om at forhøje strafmaksimum for bestikkelse, herunder for bestikkelse af voldgiftsdommere, fremgår det af pkt. 2.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at en sådan forhøjelse af strafferammen vil kunne bidrage til at styrke det strafferetlige værn mod bestikkelse, der udgør en alvorlig forbrydelse mod den offentlige og finansielle sammenhængskraft. Forhøjelsen af strafmaksimum vil sikre, at der fortsat vil være et væsentligt råderum for strafudmålingen også i forhold til særligt grove sager om bestikkelse.

Vedrørende forslaget om at forhøje strafmaksimum for insiderhandel og kursmanipulation fremgår det af pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at forslaget bl.a. er en markering af, at særligt grove tilfælde af insiderhandel og kursmanipulation anses som alvorlige forbrydelser, der har en sådan strafværdighed, at samfundets reaktion bør komme til udtryk ved, at forholdet straffes efter straffeloven og ikke blot efter værdipapirhandelsloven. En overbygningsbestemmelse vil desuden markere, at særligt grov insiderhandel eller kursmanipulation er alvorlig økonomisk kriminalitet på linje med en række andre kriminalitetsformer, der i særligt

grove tilfælde kan straffes med op til 6 års fængsel, f.eks. grove overtrædelser af immaterialretslovgivningen, jf. straffelovens § 299 b.

Som anført i afsnit 2.1 ovenfor indeholder lovforslaget primært ændringer, som supplerer og styrker eksisterende bestemmelser om straf og efterforskningsmidler. På denne baggrund finder Justitsministeriet ikke grundlag for, at der årligt udarbejdes en særskilt oversigt over anvendelsen af efterforskningsbeføjelser efter lovforslaget.

Med hensyn til de efterforskningsskridt, der som noget nyt vil kunne anvendes som følge af de foreslåede forhøjelser af strafferammer (herunder anvendelse af agenter), foreslås reglerne herom ikke ændret. De eksisterende betingelser med hensyn til f.eks. mistankekrav og indikationskrav og med hensyn til indhentelse af retskendelse vil således i givet fald finde anvendelse.

2.3. Kendelse på transaktion

Advokatrådet kan tiltræde forslaget om ”kendelse på transaktion” som en effektivisering af bekæmpelsen af økonomisk kriminalitet.

Danske Advokater ser med forventning frem til politiets resultater med det foreslåede nye redskab til at spore ulovlige pengestrømme og efterforske organiseret økonomisk kriminalitet. Danske Advokater anfører, at landets kuratorer allerede i et stort antal sager har givet politiet meddelelse efter konkurslovens § 110, stk. 4 (hvorefter kurator skal give politiet meddelelse, hvis de foreliggende oplysninger giver grundlag for politimæssig efterforskning). Politiet bør tilføres tilstrækkelige ressourcer til at kunne igangsætte og gennemføre sagsbehandlingen af disse sager. På nuværende tidspunkt bliver en lang række sager afvist af politiet, hvilket under hensyntagen til finanskrisens omfang er meget utilfredsstillende.

Dansk Erhverv støtter op om forslaget om ”kendelse på transaktion”, da det efter Dansk Erhvervs vurdering vil øge opdagelsesrisikoen og derved have en generalpræventiv effekt.

Finansforbundet anfører, at forslaget om at gøre det lettere for politiet at følge transaktionsspor må anses for positivt, men at det er vigtigt, at der som anført i pkt. 4.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger i alle tilfælde alene anmodes om transaktionsoplysninger, der er omfattet af rettens kendelse.

Finansrådet anfører, at indholdet af en transaktion ikke er klart defineret hverken i forarbejderne eller i loven. Det er væsentligt, at det præciseres, hvad der forstås ved en transaktion, som udspringer af en transaktion, bl.a. fordi det er af stor betydning, at det står klart for pengeinstituttet, hvilken transaktion der er omfattet af editionen. Pengeinstituttet er således pålagt tavshedspligt og kan alene udlevere oplysninger om en transaktion, som er omfattet af en editionskendelse.

Finansrådet anfører, at det desuden er væsentligt, at det enkelte pengeinstitut har mulighed for at udtale sig, inden der træffes afgørelse om edition, når editionskendelsen rettes mod en ukendt kreds af transaktioner og dermed pengeinstitutter.

I det fremsatte lovforslag er det i forhold til det udkast til lovforslag, som har været sendt i høring, præciseret yderligere, hvilke oplysninger der er omfattet af en "kendelse på transaktion", jf. forslaget til retsplejelovens § 806, stk. 3 (lovforslagets § 2, nr. 6), og bemærkningerne hertil.

Forslaget om "kendelse på transaktion" giver mulighed for, at retten ved en sådan kendelse kan bemyndige politiet til i et nærmere bestemt omfang at give editionspålæg vedrørende senere transaktioner, herunder efter omstændighederne på konti i andre banker. Det er således politiet, der på grundlag af editionskendelsen i givet fald udsteder et konkret editionspålæg, som ved identifikation af den pågældende konto og den pågældende periode entydigt vil angive, hvilke transaktioner der skal udleveres oplysninger om. En bank, der modtager et sådant editionspålæg fra politiet, vil være både forpligtet og berettiget til at udlevere oplysninger om transaktioner, som er omfattet af editionspålægget.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 6, er det alene banken eller pengeoverførselsvirksomheden mv., som kendelsen om edition umiddelbart retter sig mod, der efter retsplejelovens § 806, stk. 6 (som efter lovforslaget bliver stk. 7, men ellers ikke foreslås ændret), vil have adgang til at udtale sig før afsigelsen af en "kendelse på transaktion". På dette tidspunkt kendes identiteten på eventuelle andre involverede banker mv. ikke, og det er derfor i sagens natur ikke muligt at indhente en udtalelse fra sådanne banker mv. før afsigelsen af en "kendelse på transaktion". Der vil endvidere efter lovforslaget ikke gælde noget krav om, at de øvrige banker eller pengeoverførselsvirksomheder mv., som politiet efterfølgende indhenter oplysninger hos – fordi der til konti hos dem er overført midler

ved en transaktion, der udspringer af en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition – skal have adgang til at udtale sig, før politiet med hjemmel i en ”kendelse på transaktion” meddeler en sådan bank mv. pålæg om edition. En sådan bank mv. vil imidlertid altid have mulighed for at indbringe spørgsmålet om lovligheden af politiets pålæg for retten efter den almindelige regel herom i retsplejelovens § 746.

Som det fremgår af pkt. 12 i lovforslagets almindelige bemærkninger skal lovforslaget ses i sammenhæng med, at bekæmpelse af økonomisk kriminalitet gennem flere år har været et særligt prioriteret indsatsområde for politiet og anklagemyndigheden. Der er således iværksat en lang række initiativer med henblik på at styrke behandlingen af straffesager om økonomisk kriminalitet.

Dette fokus på bekæmpelse af økonomisk kriminalitet har regeringen bakket op om ved at tilføre ressourcer til området. I forbindelse med finansloven for 2012 indgik regeringen aftale med Enhedslisten om at etablere en taskforce mellem de involverede myndigheder, som skal sikre en målrettet og koordineret efterforskning og strafforfølgning af sager om økonomisk kriminalitet på det finansielle område. Der blev afsat 7 mio. kr. årligt hertil. Hertil kommer, at Rigsadvokaten i samarbejde med Rigspolitiet i 2011 besluttede at styrke Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet med ca. 4 mio.kr.

2.4. Hemmelig ransagning

Advokatrådet anfører, at hemmelig ransagning udgør et meget stort indgreb i den personlige frihed og den enkeltes ret til privatliv. Muligheden for at foretage hemmelig ransagning er legitimeret af det modstående hensyn til at bekæmpe særdeles alvorlig kriminalitet, der kan være svær at bekæmpe på anden måde. Forslaget om at udvide muligheden for at anvende hemmelig ransagning betyder, at muligheden for at foretage hemmelig ransagning ikke længere er reserveret til tilfælde af alvorlig personfarlig kriminalitet, men også kan anvendes i tilfælde af almindelig økonomisk kriminalitet.

Advokatrådet finder, at et så vidtgående forslag om hemmelig ransagning er retssikkerhedsmæssigt uhyre betænkeligt. Advokatrådet kan derfor kun tiltræde forslaget for så vidt angår sager om alvorlige våbenlovsovertrædelser og grove røverier, hvorimod det efter Advokatrådets opfattelse vil være alt for vidtgående at indføre mulighed for at anvende hemmelig ran-

sagning ved mistanke om ikke-personfarlig kriminalitet som for eksempel overtrædelse af skatte-, told- og afgiftslovgivningen, hvor der allerede i dag er flere forskellige kontrolmuligheder for SKAT.

Landsforeningen af Forsvarsadvokater kan ikke anbefale forslaget om at udvide muligheden for at anvende hemmelig ransagning. Foreningen anfører, at selv om behovet i lovforslagets bemærkninger er beskrevet som en indsats mod organiseret kriminalitet, vil forslaget føre til, at hemmelig ransagning, der burde være helt undtagelsesvis, også vil blive anvendt i andre tilfælde.

Med forslaget udvandes muligheden for at anvende hemmelig ransagning fra at gælde for de alvorligste forbrydelser til også at gælde andre kriminalitetsformer, herunder organiseret indbrudskriminalitet rettet mod særlige værdier, f.eks. designermøbler, eller indsmugling af cigaretter og spiritus. Efter foreningens opfattelse var det mere forståeligt, hvis man holdt sig til f.eks. grove straffelovsovertrædelser vedrørende våben og groft røveri.

Som det fremgår af pkt. 5.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, tager den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 799 om hemmelig ransagning efter forarbejderne navnlig sigte på kriminalitet, der begås af en flerhed af personer, og hvor hensynet til hemmeligholdelse af en igangværende efterforskning mod de pågældende gør det nødvendigt at foretage ransagning mod enkelte mistænkte, uden at vedkommende bliver underrettet herom. I sådanne sager om alvorlig kriminalitet kan det være af afgørende betydning for efterforskningen at kunne foretage hemmelig ransagning, hvis der formodes at være flere ukendte medgerningsmænd til forbrydelsen, og hemmeligholdelse af en ransagning derfor er nødvendig for, at disse kan identificeres og anholdes.

Som det fremgår af pkt. 5.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er Justitsministeriet enig med Rigsadvokaten i, at adgangen til hemmelig ransagning bør udvides til også at omfatte efterforskning af alle overtrædelser under særligt skærpende omstændigheder af våbenlovgivningen (straffelovens § 192 a) og desuden efterforskning af røveri, menneskehandel, menneskesmugling, overtrædelse af særlig grov karakter af skatte-, told-, afgifts- eller tilskudslovgivningen eller af straffelovens § 289 a og tyveri af særlig grov beskaffenhed.

Justitsministeriet lægger navnlig vægt på, at den seneste udvikling inden for den organiserede kriminalitet tyder på, at det ikke længere er afgøren-

de, hvilken type af kriminalitet der er tale om, når blot der er tale om et betydeligt udbytte, og at de karakteristika, der tidligere primært kendetegnede narkotikakriminalitet, nu i højere grad også synes at passe på andre kriminalitetsformer. Der kan derfor også ved andre former for kriminalitet være et væsentligt behov for hemmelig ransagning for at undgå en (for) tidlig afdækning af politiets efterforskning af alvorlig organiseret kriminalitet. De hensyn, som begrundet den gældende bestemmelse om hemmelig ransagning, gør sig dermed også gældende i forhold til andre typer af alvorlig organiseret kriminalitet, herunder inden for rocker- og bandemiljøet.

Justitsministeriet lægger endvidere vægt på, at de strafbestemmelser, hvor Rigsadvokaten har identificeret et særligt behov for også at kunne foretage hemmelig ransagning, er alvorlige forbrydelser, hvilket afspejler sig i, at bestemmelserne har strafferammer på fængsel indtil 6 år (§ 192 a og § 286, stk. 1, jf. § 276, og § 288, stk. 1), 8 år (§ 125 a og § 289) eller 10 år (§ 262 a og § 288, stk. 2).

Justitsministeriet lægger endelig vægt på, at det uændret vil være en betingelse for, at retten ved kendelse kan tillade hemmelig ransagning, at det er af afgørende betydning for efterforskningen, at ransagningen foretages, uden at den mistænkte eller andre gøres bekendt hermed. Der vil desuden uændret skulle beskikkes en advokat for den, som indgrebet retter sig mod.

2.5. Kortvarig spærring af et kontoindestående

Advokatrådet kan ikke anbefale forslaget om at indføre mulighed for kortvarig spærring af et kontoindestående. At spærre midler tilhørende en person eller en erhvervsvirksomhed i op til en uge på baggrund af en indikation om ulovligheder vil være overordentlig indgribende for den pågældende. Det kan for eksempel tænkes, at de penge, der spærres, skulle have været anvendt til at afværge en konkurs eller betale et parti letfordærlige varer, som skulle have været afsendt omgående. For virksomheder med daglige og hurtige transaktioner til forretningsforbindelser, vil en uge ikke være en kortvarig spærring.

Advokatrådet anfører endvidere, at der ikke er angivet nogen begrundelse for dette meget vidtgående forslag, ud over at én dags indefrysning er kort tid.

Advokatrådet bemærker i øvrigt, at hvis forslaget vedtages, bør det indeholde objektiverede regler om erstatning ved uberettiget spærring af et kontoindestående i lighed med reglerne om erstatning for indgreb som bl.a. anholdelse eller varetægtsfængsling.

Danske Advokater anfører, at politiets mulighed for at foretage midlertidig spærring af bankkonti – selv kortvarig spærring – er et meget vidtrækkende indgreb, som alene bør gennemføres med betydelig varsomhed.

Danske Advokater kan derfor tiltræde det, der er anført i pkt. 6.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, idet der ved udformningen af reglerne om kortvarig spærring af kontoindestående er taget højde for nogle af betænkelighederne ved ordningen.

Landsforeningen af Forsvarsadvokater kan ikke anbefale forslaget om at indføre mulighed for kortvarig spærring af et kontoindestående. Der er ikke i bemærkningerne nærmere redegjort for, hvor ofte der er tale om ”falsk alarm”, hvilket burde være en væsentlig forudsætning for at vurdere behovet for, at politiet i en periode, hvor beviserne for beslaglæggelse ikke er opfyldt, får adgang til at fastfryse pengetransaktioner. Nogle af de kriterier, der efter forslaget kan give adgang til indefrysning, virker desuden meget betænkelige, herunder at det kan være en indikation på økonomisk kriminalitet, at et selskab er nystiftet og hurtigt har genereret en stor omsætning. Når der ikke stilles de almindelige beviskrav, kan man efter foreningens opfattelse meget hurtigt antyde, at beløbene har tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme.

Landsforeningen tilføjer, at hvis forslaget alligevel vedtages, bør der gælde et objektivi erstatningsansvar for de forstyrrelser og tab, som et uberettiget indgreb har medført.

Dansk Erhverv støtter forslaget om at indføre mulighed for kortvarig spærring af et kontoindestående, men finder samtidig, at politiet må bære risikoen for det tilfælde, at en spærring ikke er berettiget og et selskab, som følge heraf lider et dokumenteret økonomisk tab. Virksomheden bør derfor i givet fald kunne rette et erstatningskrav mod myndighederne.

Dansk Industri finder det vigtigt, at den nærmere udformning af reglerne om kortvarig spærring af et kontoindestående tager balanceret hensyn til, at selv en kortvarig spærring efter omstændighederne vil udgøre et alvorligt indgreb, og at der således også er væsentlige modhensyn, der taler mod

at lempe det mistankekrav, som efter de gældende regler i retsplejeloven er en betingelse for beslaglæggelse.

Finansforbundet anfører, at en mulighed for kortvarigt at kunne spærre et kontoindestående vil kunne effektivisere indsatsen mod alvorlig økonomisk kriminalitet. Det er imidlertid vigtigt, at en kortvarig spærring ikke foretages for en længere periode end højst nødvendigt. Hvis midler, der senere viser sig legitime, spærres, kan det have særdeles alvorlige konsekvenser for de underliggende retsforhold. Risikoen herfor stiger alt andet lige med en længere periode, og når mistankekravet lempes i forhold til mistankekravet ved beslaglæggelse.

Finansforbundet anfører endvidere, at det kan overvejes, om erstatningsbestemmelsen i retsplejelovens § 1018 c, hvorefter erstatning kan ydes, ”hvis det findes rimeligt”, stadig er tidssvarende, eller om bestemmelsen eventuelt bør skærpes.

Finansrådet anfører, at der ikke bør være tvivl om, at pengeinstitutter ikke ifalder ansvar for konsekvenserne af en kortvarig spærring af et kontoindestående, eksempelvis i form af opsigelse af lejemål eller lån, hvis betaling sker for sent, fordi et kontoindestående spærres kortvarigt.

Finansrådet anfører i relation til forslaget om, at en kortvarig spærring efter omstændighederne kan ske, uden at den, som indgrebet retter sig mod, eller andre gøres bekendt hermed, at det ikke fremgår hvordan muligheden for hemmeligholdelse skal håndteres i praksis. Det er således uklart, hvordan det skal håndteres, såfremt en kunde, hvis indestående er blevet spærret, i den anledning henvender sig til pengeinstituttet.

Som det fremgår af pkt. 6.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er formålet med forslaget om en kortvarig spærring af et kontoindestående at give mulighed for, at politiet får tid til en nærmere efterforskning med henblik på at be- eller afkræfte mistankegrundlaget. En sådan kortvarig spærring vil sikre, at beløbet er i behold, hvis der tilvejebringes grundlag for beslaglæggelse og i givet fald senere konfiskation.

Som det fremgår af pkt. 6.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er forslaget om at indføre mulighed for kortvarigt at spærre et kontoindestående således begrundet i, at det i en række tilfælde, herunder tilfælde, hvor der er indikationer på kædesvig, vil kunne styrke mulighederne for beslaglæggelse og dermed senere konfiskation, hvis der indføres mulighed for

(kortvarigt) at spærre et kontoindestående, uden at kravet om mistanke med rimelig grund er opfyldt. En sådan mulighed vil bl.a. styrke mulighederne for konfiskation af udbytte fra strafbare forhold og dermed bidrage til at sikre, at forbrydelse ikke betaler sig.

Justitsministeriet er samtidig opmærksom på, at en mulighed for at spærre et kontoindestående, selv kortvarigt, efter omstændighederne vil udgøre et alvorligt indgreb, og at der således også er væsentlige modhensyn, der taler imod at lempe det mistankekrav, som efter de gældende regler i retsplejeloven er en betingelse for beslaglæggelse.

Justitsministeriet finder efter en samlet vurdering, at der bør indføres mulighed for kortvarigt at spærre et kontoindestående, uden at det sædvanlige krav om mistanke med rimelig grund er opfyldt. Justitsministeriet lægger navnlig vægt på, at en sådan mulighed i visse tilfælde afgørende vil forbedre mulighederne for også i praksis at konfiskere udbytte fra alvorlige strafbare forhold, og at det ved den nærmere udformning af reglerne om en sådan kortvarig spærring af et kontoindestående vil være muligt at tage højde for nogle af betænkelighederne ved en sådan mulighed, jf. nærmere i pkt. 6.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Som det ligeledes fremgår af pkt. 6.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, finder Justitsministeriet, at de almindelige regler om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning i retsplejelovens kapitel 93 a også bør gælde for den foreslåede mulighed for kortvarig spærring af et kontoindestående. Dette indebærer navnlig, at der kan ydes erstatning, hvis det findes rimeligt, jf. retsplejelovens § 1018 c, og at afgørelse om erstatning træffes af statsadvokaten, hvis afgørelse kan påklages til Rigsadvokaten, jf. retsplejelovens § 1018 e. Hvis statsadvokaten og Rigsadvokaten afslår erstatning, kan den erstatningsøgende forlange, at statsadvokaten indbringer sagen for retten til afgørelse som udgangspunkt under medvirken af domsmænd, og der skal efter anmodning beskikkes en advokat for den erstatningsøgende, jf. retsplejelovens § 1018 f.

Et pengeinstitut, som efterkommer en afgørelse fra politiet om kortvarig spærring af et kontoindestående, kan i sagens natur ikke ifalde erstatningsansvar for eventuelle konsekvenser af, at et kontoindestående hos pengeinstituttet spærres kortvarigt. Spørgsmålet om et eventuelt erstatningsansvar vil som nævnt ovenfor skulle afgøres efter de almindelige regler om erstatningsansvar i anledning af strafferetlig forfølgning, og erstatningskrav vil således i givet fald skulle rettes mod statskassen.

2.6. Forældelse efter selskabsloven mv.

Advokatrådet kan tilslutte sig forslagene om længere forældelsesfrister for strafansvaret for overtrædelse af en række love på det erhvervsretlige område.

Dansk Erhverv er positiv over for forslaget om forlængelse af forældelsesfristerne og vurderer, at udsigten til at kunne blive retsforfulgt og holdt økonomisk ansvarlig i en udvidet periode både vil kunne have en generalpræventiv effekt og virke styrkende for den generelle retsfølelse.

2.7. Forældelse af konfiskationskrav

Dansk Erhverv er positiv over for forslaget vedrørende forældelse af konfiskationskrav og vurderer, at udsigten til at kunne blive retsforfulgt og holdt økonomisk ansvarlig i en udvidet periode, både vil kunne have en generalpræventiv effekt og virke styrkende for den generelle retsfølelse.

2.8. Rettighedsfrakendelse

Advokatrådet tilslutter sig forslaget om at modernisere og udvide straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt., om rettighedsfrakendelse i forhold til at drive virksomhed i selskabsform.

Danske Advokater anfører, at kreditorer bør kunne få oplysning om idømte rettighedsfrakendelser, da oplysning herom er væsentlig for bedømmelsen af en samhandelspartners kreditværdighed.

Dansk Industri efterlyser en nærmere uddybning af baggrunden for, at et kommunalt fællesskab efter kommunestyrelseslovens § 60 ikke anses for at være en erhvervsvirksomhed og dermed ikke er omfattet af forslaget om rettighedsfrakendelse.

Som det fremgår af pkt. 1.2 i lovforslaget almindelige bemærkninger, skal forslaget om ændring af reglerne om rettighedsfrakendelse i straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt., ses i sammenhæng med lovforslaget om at indføre regler om konkurskarantæne, som justitsministeren fremsatte den 30. januar 2013 (L 131).

Som det fremgår af pkt. 4.4.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget om at indføre regler om konkurskarantæne, er det Justitsministeriets samlede vurdering, at oplysninger om pålagte konkurskarantæner ikke skal gøres tilgængelige for offentligheden.

Allerede derfor finder Justitsministeriet, at der ikke er grundlag for, at kreditorer skal have adgang til oplysninger om rettighedsfrakendelser, som idømmes i forbindelse med dom for strafbart forhold.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1 (forslag til ændring af straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt.), omfatter forslaget om rettighedsfrakendelse ikke kommunale fællesskaber efter kommunestyrelseslovens § 60, hvilket skal ses i lyset af, at kommunale fællesskaber efter kommunestyrelseslovens § 60 er offentligretlige organer og henregnes til den offentlige forvaltning.

2.9. Hvidvasklovens kontantforbud

Danmarks Nationalbank bemærker, at virkningen af at nægte at modtage kontantbetaling normalt er, at betalingsmodtager kommer i fordringshavermora. Dette vil ikke være tilfældet for betalinger omfattet af kontantforbuddet, hvor kontanter netop ikke er lovligt betalingsmiddel.

Danmarks Nationalbank forudsætter, at alle aspekter af forbuddet mod kontanter er indgået i den afvejning, som Justitsministeriet har foretaget af på den ene side hensynet til kontanter som lovligt betalingsmiddel og på den anden side hensynet til muligheden for at bekæmpe alvorlig økonomisk kriminalitet. Danmarks Nationalbank gør særligt opmærksom på, at forslaget ikke giver erhvervsdrivende mulighed for på lovlig vis at modtage kontantbeløb på 50.000 kr. eller derover i tilfælde, hvor det vurderes, at der ikke er andre betalingsmuligheder til stede. Danmarks Nationalbank nævner som eksempel turisten, der køber luksusvarer, hvor kunden (turisten) ikke er i besiddelse af et anvendeligt kreditkort. Danmarks Nationalbank finder, at det i sådanne tilfælde bør være lovligt for den erhvervsdrivende at modtage kontantbetalinger på 50.000 kr. eller derover mod krav om, at der sker indhentelse af legitimation og eventuel efterfølgende indberetning af transaktionen.

Dansk Erhverv anfører, at bl.a. guldsmede og juvelerer ofte modtager store kontante beløb fra især de internationale kunder, og at forslaget om at

nedsætte beløbsgrænsen fra 100.000 kr. til 50.000 kr. således vil kunne give problemer i forhold til denne gruppe af erhvervsdrivende.

Den Europæiske Centralbank (ECB) anfører, at lovforslaget overholder EU-lovgivningen, navnlig betragtning 19 i Rådets forordning (EF) nr. 947/98 om indførelse af euroen, hvorefter begrænsninger i betalinger med sedler og mønter, som medlemsstaterne indfører af offentlige hensyn, ikke er uforenelige med eurosedlers og -mønters status som lovligt betalingsmiddel, hvis der findes andre lovlige midler til betaling af pengegæld. ECB anerkender, at der findes andre lovlige midler til betaling af pengegæld i Danmark, og at formålet med forslaget (at forhindre hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme) udgør et offentligt hensyn, som opvejer begrænsninger i betalinger med kontanter.

ECB anfører, at begrænsninger i betaling med kontanter bør være proportionale med det generelle mål om at forhindre hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme, og at begrænsninger ikke bør gå ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål. Virkningen af forslaget bør nøje afvejes i forhold til de almene fordele, som forventes at kunne opnås. I lyset af, at foranstaltningerne kan have en indvirkning på betalinger, der udgør en forholdsvis lav værdi, bør de kompetente myndigheder sikre, at virkningen af forslaget ikke går ud over, hvad der er nødvendigt for at nå målet om at bekæmpe hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme.

Finansforbundet anfører, at forslaget om at nedsætte beløbsgrænsen fra 100.000 kr. til 50.000 kr. ligger på linje med Europa-Kommissionens netop offentliggjorte forslag til et nyt hvidvaskdirektiv, som foreslår en nedsættelse fra 15.000 euro til 7.500 euro. Finansforbundet anfører i tilknytning hertil, at ændringer i hvidvaskloven eventuelt burde afvente arbejdet med direktivforslaget, som indeholder en lang række forslag på hvidvaskområdet.

Som det fremgår af pkt. 11.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er Justitsministeriet enig med Rigsadvokaten i, at den personkreds, der er omfattet af hvidvasklovens kontantforbud, bør udvides, og at beløbsgrænsen bør nedsættes fra 100.000 kr. til 50.000 kr. Efter Justitsministeriets opfattelse vil en sådan udvidelse af kontantforbuddet medvirke til i højere grad at hindre hvidvask i forbindelse med kontanthandler. Forslaget til en ny beløbsgrænse er fastsat efter en samlet afvejning af de hensyn, der taler for henholdsvis en lavere og en uændret beløbsgrænse.

På den ene side er kontanter (pengesedler) ifølge § 8, stk. 2, i lov om Danmarks Nationalbank et lovligt betalingsmiddel mand og mand imellem. Hovedformålet med denne bestemmelse er at sikre, at betaling kan ske umiddelbart og med et betalingsmiddel, man kan have tillid til. En nedsættelse af beløbsgrænsen vil begrænse borgernes muligheder for kontant betaling, hvilket vil være særligt indgribende over for borgere, der ikke har mulighed for eller ønske om at betale med betalingskort eller digitalt.

På den anden side giver den gældende beløbsgrænse på 100.000 kr. mulighed for, at betydelige beløb forholdsvis hurtigt kan hvidvaskes eksempelvis ved kontant køb af løsøregerstande, eksempelvis (brugte) biler, op til 99.999 kr., hvis de enkelte køb ikke er indbyrdes forbundne eller det ikke kan bevises, at de er indbyrdes forbundne. Det er Statsadvokaten for Økonomisk og International Kriminalitets vurdering, at en lavere beløbsgrænse vil forbedre mulighederne for at forhindre hvidvask af udbytte, der stammer fra økonomisk kriminalitet.

Forslaget til en ny beløbsgrænse er således fastsat under hensyn til på den ene side, at borgerne i videst muligt omfang bør bevare adgangen til at benytte sig af kontant betaling, hvis de ønsker det, og til på den anden side den risiko for hvidvask, der er forbundet med store kontantbetalinger. Efter Justitsministeriets opfattelse tilgodeses borgernes interesse i at kunne betale kontant i væsentlig grad ved forslaget om en beløbsgrænse på 50.000 kr., idet der sjældent vil være anledning til at betale så stort et beløb kontant. Samtidig vil en beløbsgrænse på 50.000 kr. forbedre mulighederne for at forhindre hvidvask af udbytte, der stammer fra økonomisk kriminalitet.

Justitsministeriet finder, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at indføre en undtagelse til kontantforbuddet, som skulle omfatte eksempelvis turisternes køb af luksusvarer, heller ikke i kombination med krav om indhentelse af legitimation og eventuel efterfølgende indberetning af transaktionen. Justitsministeriet lægger bl.a. vægt på, at der allerede gælder et absolut forbud mod, at forhandlere af genstand modtager kontantbetalinger på 100.000 kr. eller derover. Justitsministeriet lægger endvidere vægt på, at der findes en række alternativer til kontantbetaling, herunder betalingskort, check og bank- eller anden pengeoverførsel. Det bemærkes herved, at der bl.a. i København, hvor turisternes køb af luksusvarer må antages at være mest udbredt, findes flere pengeoverførselsvirksomheder, som også har åbent lørdag og søndag.

Justitsministeriet har i bemærkningerne til lovforslagets § 12 præciseret, at en erhvervsdrivende, der er omfattet af det foreslåede forbud mod at modtage kontantbetalinger på 50.000 kr. eller derover, ikke kommer i fordringshavermora ved at nægte at modtage en tilbudt kontant betaling på 50.000 kr. eller derover.

2.10. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Domstolsstyrelsen vurderer, at lovforslaget må forventes at medføre visse mindre merudgifter for domstolene til behandling af straffesager om økonomisk kriminalitet, da en forhøjelse af strafferammen medfører, at visse sager om økonomisk kriminalitet fremover vil skulle behandles under medvirken af nævninger, og at det fremover i visse sager vil være muligt at anvende varetægtsfængsling efter regler i retsplejelovens § 762, stk. 2, om retshåndhævelsesarrest.

Som det fremgår af pkt. 13 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, vurderes lovforslaget samlet set ikke at have administrative eller økonomiske konsekvenser for staten af betydning.

3. Lovforslaget

Det fremsatte lovforslag adskiller sig på følgende punkter fra det udkast til lovforslag, som har været sendt i høring:

1. I forslaget om ”kendelse på transaktion” er det præciseret, hvilke oplysninger der er omfattet af en ”kendelse på transaktion”. Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 6 (forslag til retsplejelovens § 806, stk. 3), og bemærkningerne hertil.
2. Det foreslås, at forældelsesfristen for konfiskationskrav fortsat skal fremgå af straffeloven. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3 og 4 (forslag til ændring af straffelovens § 97 a), og bemærkningerne hertil.
3. Forslaget om at udvide politiets og anklagemyndighedens mulighed for at få terminaladgang til oplysninger i indkomstregistret til også at omfatte andre nødvendige oplysninger om en fysisk eller juridisk persons økonomiske eller erhvervsmæssige forhold hos told- og skatteforvaltningen, jf. pkt. 7 i de almindelige bemærkninger til udkast til lovforslag, som har været sendt i høring, er ikke medtaget i det fremsatte lovforslag.

Bortset herfra svarer det fremsatte lovforslag med enkelte lovtekniske og redaktionelle ændringer til høringsudkastet.